Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 5 czerwca 2014 r.*

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego — Rynek wewnętrzny energii — Transport gazu — Rozporządzenie (WE) nr 715/2009 — Artykuł 14 ust. 1, art. 16 ust. 1 i art. 16 ust. 2 lit. b) — Obowiązek zapewnienia maksymalnej zdolności — Zdolność wirtualnego wstecznego przesyłu gazu — Dopuszczalność

W sprawie C-198/12

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 258 TFUE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 26 kwietnia 2012 r.,

Komisja Europejska, reprezentowana przez K. Herrmann, S. Petrową, O. Beynet oraz T. Scharfa, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Republice Bułgarii, reprezentowanej przez D. Drambozową, E. Petranową oraz J. Atanasowa, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: T. von Danwitz, prezes izby, E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby i C. Vajda (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: N. Jääskinen,

sekretarz: M. Ferreira, główny administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 4 września 2013 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 14 listopada 2013 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: bułgarski.

Wyrok

1 W skardze do Trybunału Komisja Europejska wnosi o stwierdzenie, że nie świadcząc wszystkim uczestnikom rynku usług wirtualnego wstecznego przesyłu gazu, Republika Bułgarii uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 14 ust. 1 w związku z art. 16 ust. 1 i art. 16 ust. 2 lit. b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz.U. L 211, s. 36).

Ramy prawne

2 Postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczęte przez Komisję przeciwko Republice Bułgarii opierało się początkowo na art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia (WE) nr 1775/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 września 2005 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego (Dz.U. L 289, s. 1), które zostało uchylone z dniem 3 marca 2011 r. przez rozporządzenie nr 715/2009 w toku postępowania poprzedzającego wniesienie skargi. Wspomniane przepisy zostały zastąpione przez art. 14 ust. 1 i art. 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 715/2009.

3 Artykuł 1 rozporządzenia nr 715/2009, zatytułowany „Przedmiot i zakres stosowania”, zastąpił art. 1 rozporządzenia nr 1775/2005. Artykuł 1 akapit pierwszy lit. a) rozporządzenia nr 715/2009 stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie ma na celu:

a) ustanowienie niedyskryminacyjnych zasad określających warunki dostępu do systemów przesyłowych gazu ziemnego z uwzględnieniem specyfiki rynków krajowych i regionalnych w celu zapewnienia właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu”.

4 Artykuł 2 rozporządzenia nr 715/2009 jest zatytułowany „Definicje”. Artykuł 2 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia, który zastąpił art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1775/2005, ma następujące brzmienie:

„Na użytek niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

1) »przesył« oznacza transport gazu ziemnego siecią składającą się głównie z gazociągów wysokociśnieniowych, inną niż sieć gazociągów kopalnianych i inną niż część wysokociśnieniowych gazociągów używanych głównie w ramach dystrybucji lokalnej gazu ziemnego, w celu dostarczenia go odbiorcom, z wyłączeniem dostaw;

[…]

3) »zdolność« oznacza maksymalny przepływ – wyrażony w normalnych metrach sześciennych na jednostkę czasu lub w jednostkach energii na jednostkę czasu – do którego użytkownik sieci jest uprawniony zgodnie z postanowieniami umowy przesyłowej;

[…]

5) »zarządzanie ograniczeniami« oznacza portfelowe zarządzanie zdolnościami operatora systemu przesyłowego w celu optymalnego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej oraz wykryci[a] we właściwym czasie przyszłych ograniczeń oraz wąskich gardeł;

[…]

7) »nominacja« oznacza wcześniejsze powiadomienie operatora systemu przesyłowego przez użytkownika sieci o faktycznej ilości gazu, którą użytkownik sieci chciałby zatłoczyć do systemu lub z niego odebrać;

[…]

9) »integralność systemu« w odniesieniu do sieci przesyłowej, włączając w to niezbędne instalacje przesyłowe, oznacza każdą sytuację, w której ciśnienie i jakość gazu ziemnego pozostaje wewnątrz przedziału, którego dolną i górną granicę określa operator systemu przesyłowego, tak że przesył gazu ziemnego jest zapewniony z technicznego punktu widzenia;

[…]

18) »zdolność techniczna« oznacza maksymalną zdolność ciągłą, jaką operator systemu przesyłowego może zaoferować użytkownikom sieci, biorąc pod uwagę integralność systemu i wymagania eksploatacyjne sieci przesyłowej;

[…]

20) »dostępna zdolność« oznacza część zdolności technicznej, która nie została przydzielona i w danym momencie jest nadal dostępna w ramach systemu;

21) »ograniczenia kontraktowe« oznaczają sytuację, w której poziom zapotrzebowania na zdolność ciągłą przekracza zdolność techniczną;

[…]

23) »ograniczenia fizyczne« oznaczają sytuację, w której poziom zapotrzebowania na faktyczne dostawy przekracza zdolność techniczną w określonym momencie".

5 Artykuł 14 rozporządzenia nr 715/2009 jest zatytułowany „Usługi związane z dostępem stron trzecich dotyczące operatorów systemów przesyłowych". Artykuł 14 ust. 1 tego rozporządzenia, który zastąpił art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1775/2005, stanowi:

„Operatorzy systemów przesyłowych:

a) zapewniają oferowanie swoich usług wszystkim użytkownikom sieci w sposób niedyskryminacyjny;

b) zapewniają zarówno ciągłe, jak i przerywane usługi związane z dostępem stron trzecich. Cena zdolności przerywanej odzwierciedla prawdopodobieństwo wystąpienia przerw;

c) oferują użytkownikom sieci usługi długo-, jak i krótkoterminowe.

W odniesieniu do pierwszego akapitu lit. a) w przypadku gdy operator systemu przesyłowego oferuje te same usługi różnym odbiorcom, oferuje je na równoważnych warunkach umownych, wykorzystując do tego zharmonizowane umowy przesyłowe lub wspólny kodeks sieci, zatwierdzone przez właściwy organ zgodnie z procedurą określoną w art. 41 dyrektywy 2009/73/WE [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. L 211, s. 94)]".

6 Artykuł 16 rozporządzenia nr 715/2009 jest zatytułowany „Zasady dotyczące mechanizmów alokacji zdolności i procedur[y] zarządzania ograniczeniami odnoszące się do operatorów systemów przesyłowych”. Artykuł 16 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, który zastąpił art. 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1775/2005, stanowi:

„1. Uczestnikom rynku udostępnia się maksymalną zdolność we wszystkich punktach, o których mowa w art. 18 ust. 3, uwzględniając integralność systemu i skuteczną eksploatację sieci.

2. Operator systemu przesyłowego wdraża i podaje do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste mechanizmy alokacji zdolności, które:

a) zapewniają właściwe sygnały ekonomiczne dla efektywnego i maksymalnego wykorzystania zdolności technicznej, ułatwiają inwestowanie w nową infrastrukturę oraz ułatwiają transgraniczną wymianę gazu ziemnego;

b) są zgodne z mechanizmami rynkowymi, w tym z mechanizmami rynków kontraktów krótkoterminowych [transakcji natychmiastowych] i centrów handlu gazem, a jednocześnie zachowują elastyczność i możliwość dostosowywania się do zmieniającej się sytuacji rynkowej;

c) są zgodne z systemami dostępu do sieci państw członkowskich”.

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

7 W dniu 26 czerwca 2009 r. Komisja skierowała do Republiki Bułgarii wezwanie do usunięcia uchybienia, w którym to piśmie stwierdziła, że wspomniane państwo członkowskie między innymi uchybiło zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 4 ust. 1 i art. 5 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1775/2005, które zostały zastąpione przez art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 1 i art. 16 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 715/2009.

8 Uznawszy, że odpowiedź udzielona przez Republikę Bułgarii w piśmie z dnia 26 sierpnia 2009 r. nie była zadowalająca, Komisja skierowała do tego państwa członkowskiego w dniu 28 czerwca 2010 r. uzasadnioną opinię. Republika Bułgarii odpowiedziała na tę uzasadnioną opinię w dniu 27 sierpnia 2010 r. oraz przekazała Komisji dodatkowe informacje w kilku pismach z dnia 24 sierpnia 2011 r., 28 grudnia 2011 r. oraz 19 stycznia 2012 r.

9 Uznawszy, że odpowiedzi udzielone na uzasadnioną opinię nie były zadowalające, Komisja wniosła niniejszą skargę.

W przedmiocie skargi

W przedmiocie dopuszczalności skargi

Argumentacja stron

10 Na wstępie Republika Bułgarii twierdzi, że skarga wniesiona przez Komisję jest niedopuszczalna ze względu na brak zgodności między uzasadnieniem uzasadnionej opinii a uzasadnieniem skargi.

11 Republika Bułgarii podnosi, że w wezwaniu do usunięcia uchybienia oraz w uzasadnionej opinii nawiązano wielokrotnie do obowiązku zapewnienia usług „przesyłu w odwrotnym kierunku w ramach systemu regulującego przerwy w dostawach”, co dotyczy wyłącznie fizycznego przesyłu gazu w odwrotnym kierunku. Tymczasem Komisja stwierdziła w uzasadnionej opinii, że art. 5 ust. 1

rozporządzenia nr 1775/2005 nakłada obowiązek zapewnienia zdolności fizycznego przesyłu gazu w obu kierunkach lub – gdy taka możliwość techniczna nie istnieje – obowiązek zapewnienia zdolności fizycznego przesyłu w kierunku głównym oraz zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu w przeciwnym kierunku.

12 Republika Bułgarii zauważa też, że Komisja nawiązuje w uzasadnieniu skargi do szerszego obowiązku udostępnienia zdolności wstecznego przesyłu, bez względu na to, czy jest to zdolność fizyczna, czy wirtualna. Tymczasem w petitum skargi Komisja odniosła się wyłącznie do świadczenia usług wirtualnego wstecznego przesyłu.

13 Republika Bułgarii uważa, że ze względu na ten brak spójności nie była ona w stanie określić uchybienia, które było jej zarzucane, ani podjąć skutecznej obrony przed zarzutami Komisji, tak że niniejsza skarga winna zostać odrzucona jako niedopuszczalna.

14 Komisja podnosi, że uzasadniona opinia dotyczyła usług zarówno fizycznego, jak i wirtualnego wstecznego przesyłu gazu, zważywszy, że zapewnienie tych dwóch rodzajów usług przesyłu należy uznać za wynikające ze spoczywającego na operatorze systemu przesyłowego gazu obowiązku udostępnienia uczestnikom rynku maksymalnej zdolności jego sieci, co wynika wyraźnie z uzasadnionej opinii. W istocie Komisja wskazała wielokrotnie zarówno w uzasadnionej opinii, jak i w wezwaniu do usunięcia uchybienia, że wirtualny wsteczny przesył gazu odpowiada wymogom określonym w art. 14 ust. 1 w związku z art. 16 ust. 1 i art. 16 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 715/2009, w przypadku gdy operator systemu nie może zapewnić fizycznego wstecznego przesyłu.

Ocena Trybunału

15 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wezwanie do usunięcia uchybienia wystosowane do danego państwa członkowskiego przez Komisję, a następnie wydana przez nią uzasadniona opinia, określają przedmiot sporu, który od tej chwili nie może już zostać rozszerzony. W konsekwencji uzasadniona opinia i skarga muszą opierać się na identycznych zarzutach (zob. w szczególności wyroki: Komisja/Niemcy, C-191/95, EU:C:1998:441, pkt 55; Komisja/Hiszpania, C-67/12, EU:C:2014:5, pkt 52).

16 Niemniej jednak wymóg ten nie sięga aż tak daleko, aby w każdym przypadku nakładać obowiązek zachowania identycznej treści zarzutów w wezwaniu do usunięcia uchybienia, zarzutów uzasadnionej opinii i żądań skargi, jeśli przedmiot sporu określony w uzasadnionej opinii nie został rozszerzony ani zmieniony, lecz przeciwnie – został zawężony (zob. w szczególności ww. wyroki: Komisja/Niemcy, EU:C:1998:441, pkt 56; Komisja/Hiszpania, EU:C:2014:5, pkt 53).

17 Tymczasem należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie Komisja nie rozszerzyła przedmiotu sporu określonego w wezwaniu do usunięcia uchybienia i w uzasadnionej opinii, lecz zawęziła go do obowiązku świadczenia usług wirtualnego wstecznego przesyłu. Jak wskazał bowiem rzecznik generalny w pkt 28 swej opinii, Komisja wspomniała o istnieniu obowiązku zapewnienia zdolności wirtualnego przesyłu w wezwaniu do usunięcia uchybienia, w uzasadnionej opinii i w skardze.

18 W świetle powyższego należy oddalić zarzut niedopuszczalności podniesiony przez Republikę Bułgarii.

Co do istoty

Argumentacja stron

19 Komisja uważa, że Republika Bułgarii uchybiła zobowiązaniom, jakie na niej ciążą na podstawie art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 715/2009 w związku z art. 16 ust. 1 i art. 16 ust. 2 lit. b) tego samego rozporządzenia, z tego względu że Bułgartransgaz EAD, operator systemu przesyłowego gazu na

terytorium tego kraju, nie zapewnia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu gazu w każdym punkcie wejścia i punkcie wyjścia tego systemu, mianowicie w Negru Woda – w punkcie, w którym system bułgarski łączy się z systemem rumuńskim, oraz w Sidirokastro – w punkcie, w którym system bułgarski łączy się z systemem greckim.

20 Ze skargi Komisji wynika, że zdolność wirtualnego przesyłu gazu jest następstwem kompensacji przez operatora tego systemu wniosków o przesył gazu dotyczących przeciwnych kierunków. Ten mechanizm kompensacji pozwala na zapewnienie – równolegle ze zdolnością fizycznego przesyłu – zdolności „wirtualnego" przesyłu gazu w tym znaczeniu, że omawiane objętości gazu nie przepływają fizycznie w ramach sieci przesyłowej gazu.

21 W pierwszej kolejności Komisja podnosi, że nie zapewniając usług wirtualnego wstecznego przesyłu w odpowiednich punktach transgranicznych swej sieci przesyłowej gazu, Republika Bułgarii uchybiła obowiązkowi udostępnienia uczestnikom rynku maksymalnej zdolności swojej sieci zgodnie z art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 715/2009 rozpatrywanym w związku z obowiązkiem zapewnienia usług wszystkim użytkownikom sieci w sposób niedyskryminacyjny, przewidzianym w art. 14 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia, oraz z obowiązkiem zapewniania zarówno ciągłych, jak i przerywanych usług związanych z dostępem osób trzecich, przewidzianym w art. 14 ust. 1 lit. b) wspomnianego rozporządzenia.

22 Komisja zauważa, że pewne sieci gazociągowe zapewniają zdolność fizycznego przesyłu gazu w obu kierunkach, tak że użytkownicy sieci mają dostęp do usług fizycznego wstecznego przesyłu. Owe sieci mają fizyczną zdolność w obu kierunkach. Natomiast inne sieci gazociągowe, takie jak sieci utworzone przez Republikę Bułgarii, pozwalają na fizyczny przesył gazu tylko w jednym kierunku, w związku z czym zapewniają fizyczną zdolność jednokierunkową. W tym ostatnim przypadku obowiązek udostępnienia maksymalnej zdolności sieci zgodnie z art. 16 ust. 1 tego rozporządzenia pociąga za sobą obowiązek zapewnienia usług wirtualnego wstecznego przesyłu.

23 Komisja uważa bowiem, że zapewnienie zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu pozwala na zwiększenie zdolności sieci. Otóż udostępnienie zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu zaradza nie tylko brakowi zdolności gazociągu do fizycznego wstecznego przesyłu, ale również zwiększa zdolność przesyłu w kierunku głównym w zakresie, w jakim wnioski o przesył w kierunku głównym zostają zrównoważone wnioskami o przesył w kierunku przeciwnym.

24 Zdaniem Komisji wykładnia art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 715/2009 dokonana w ten sposób, że ustanawia on obowiązek udostępnienia uczestnikom rynku zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu, jest wsparta przez art. 14 ust. 1 lit. b) tego rozporządzenia. Komisja podnosi w tym względzie, że taka wirtualna zdolność winna zostać zapewniona w sposób przerywany i że art. 14 ust. 1 lit. b) tego rozporządzenia zobowiązuje operatorów systemów przesyłowych do zapewnienia usług zarówno ciągłych, jak i przerywanych.

25 W drugiej kolejności Komisja twierdzi, że obowiązek zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu wynika z wymogu zapewnienia „skutecznej eksploatacji" sieci, który jest również przewidziany w art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 715/2009. Owa zdolność pozwoliłaby bowiem na zwiększenie oferty usług przesyłu gazu bez dodatkowych kosztów, podczas gdy uzyskanie zdolności fizycznego wstecznego przesyłu wymagałoby poniesienia wysokich nakładów inwestycyjnych w zakresie infrastruktury oraz korzystania z gazów spalinowych, aby zapewnić ów przesył.

26 W trzeciej kolejności Komisja podnosi, że obowiązek zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu gazu wynika też z obowiązku alokacji zdolności sieci zgodnie z mechanizmami rynkowymi stosownie do art. 16 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia. W tym względzie decyzja o ograniczeniu zdolności gazociągów tylko do zdolności fizycznego przesyłu ograniczyłaby drastycznie ofertę przesyłu gazu wewnątrz Unii Europejskiej, naruszyłaby znacząco płynność wymiany gazu między centrami handlu gazem i groziłaby powstaniem znaczących różnic cen wewnątrz Unii.

27 W czwartej kolejności Komisja uważa, że wszelka wykładnia tego rozporządzenia prowadząca do wniosku, że nie nakłada ono obowiązku zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu gazu, jest sprzeczna z celami rozporządzenia nr 715/2009, które wynikają z art. 1 akapit pierwszy tego rozporządzenia. Udostępnienie takiej wirtualnej zdolności stanowi bowiem niezbędny warunek rozwoju rynku skroplonego gazu ziemnego oraz integracji rynku wewnętrznego gazu ziemnego.

28 Republika Bułgarii kwestionuje wykładnię Komisji, zgodnie z którą przepisy omawianego rozporządzenia nakładają obowiązek zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu w każdym punkcie wejścia i punkcie wyjścia jej sieci.

29 Po pierwsze, Republika Bułgarii wskazuje, że literalna wykładnia treści art. 14 ust. 1 i art. 16 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia nie pozwala stwierdzić istnienia obowiązku udostępnienia w sieciach gazowych zdolności w obu kierunkach.

30 Po drugie, Republika Bułgarii podnosi, że wykładnia Komisji jest niezgodna z ekonomiką przepisów wspomnianego rozporządzenia. Otóż zaproponowana przez Komisję wykładnia pojęcia „maksymalna zdolność" dokonana w ten sposób, że obejmuje ono zdolność wirtualnego przesyłu, odchodzi od definicji pojęć: „przesył", „zdolność", „zarządzanie ograniczeniami", „nominacja", „zdolność techniczna", „dostępna zdolność", „ograniczenia kontraktowe" i „ograniczenia fizyczne", które występują w art. 2 ust. 1 omawianego rozporządzenia i wszystkie dotyczą zdolności sieci do fizycznego przesyłu gazu.

31 Po trzecie, Republika Bułgarii twierdzi, że historyczna wykładnia rozporządzenia nr 715/2009 prowadzi do tego samego wniosku. Z jednej strony ani prace przygotowawcze nad rozporządzeniem nr 1775/2005, ani prace przygotowawcze nad rozporządzeniem nr 715/2009 nie zawierają wskazówki potwierdzającej wykładnię Komisji, zgodnie z którą istnieje obowiązek zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu.

32 Z drugiej strony Republika Bułgarii podnosi, że art. 6 i 7 rozporządzenia (UE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 994/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylenia dyrektywy Rady 2004/67/WE (Dz.U. L 295, s. 1) zobowiązują państwa członkowskie do udostępnienia zdolności fizycznej w obu kierunkach na wszystkich transgranicznych połączeniach międzysystemowych pomiędzy państwami członkowskimi możliwie jak najszybciej i nie później niż w dniu 3 grudnia 2013 r. Dlatego też gdyby prawodawca Unii chciał nałożyć podobny obowiązek, wydając rozporządzenie nr 715/2009, zrobiłby to w wyraźny sposób, tak jak tego dokonał, gdy przyjął art. 6 i 7 rozporządzenia nr 994/2010.

Ocena Trybunału

33 Na poparcie swojej skargi Komisja twierdzi, że art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 1 i art. 16 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia ustanawiają obowiązek zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu gazu. Należy sprawdzić, czy owe przepisy ustanawiają taki obowiązek.

34 Należy stwierdzić, że żaden z tych przepisów nie ustanawia w wyraźny sposób obowiązku zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu gazu.

35 Komisja podnosi jednak, że taki obowiązek wynika w dorozumiany sposób ze wspomnianych przepisów. Należy przypomnieć w tym względzie orzecznictwo Trybunału, zgodnie z którym – jak wskazał rzecznik generalny w pkt 46 swej opinii – nie można dokonać, wbrew jasnemu i precyzyjnemu brzmieniu przepisów aktu prawnego Unii, wykładni mającej na celu ich skorygowanie i tym samym rozszerzenie związanych z nimi zobowiązań państw członkowskich (zob. podobnie wyrok Komisja/Zjednoczone Królestwo, C-582/08, EU:C:2010:429, pkt 51).

36 W pierwszej kolejności, zgodnie z brzmieniem samego art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 715/2009, operatorzy systemów przesyłowych zapewniają oferowanie swoich usług – zarówno długoterminowych, jak i krótkoterminowych – wszystkim użytkownikom sieci w sposób niedyskryminacyjny, oraz zapewniają zarówno ciągłe, jak i przerywane usługi związane z dostępem stron trzecich.

37 Nie można wyprowadzić z tego przepisu obowiązku zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu gazu. W szczególności, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 40 swej opinii, wynikający z tego przepisu obowiązek zapewnienia zarówno ciągłych, jak i przerywanych usług nie oznacza, że operatorzy systemów przesyłowych mają obowiązek świadczyć każdy rodzaj usług przerywanych, zwłaszcza zdolność wirtualnego wstecznego przesyłu. Ponadto obowiązek niedyskryminacji przewidziany w art. 14 ust. 1 lit. a) rzeczonego rozporządzenia nie wymaga od tych operatorów świadczenia nowych usług, lecz powstrzymania się od stosowania dyskryminacji przy świadczeniu istniejących usług.

38 W drugiej kolejności art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 715/2009 stanowi, że uczestnikom rynku udostępnia się maksymalną zdolność we wszystkich punktach, o których mowa w art. 18 ust. 3 tego rozporządzenia, uwzględniając integralność systemu i skuteczną eksploatację sieci.

39 W tym względzie art. 2 ust. 1 pkt 3 wspomnianego rozporządzenia definiuje pojęcie „zdolności" jako „maksymalny przepływ – wyrażony w normalnych metrach sześciennych na jednostkę czasu lub w jednostkach energii na jednostkę czasu – do którego użytkownik sieci jest uprawniony zgodnie z postanowieniami umowy przesyłowej".

40 Pojęcie „przesyłu" zostało zdefiniowane w art. 2 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia jako „transport gazu ziemnego siecią składającą się głównie z gazociągów wysokociśnieniowych, inną niż sieć gazociągów kopalnianych i inną niż część wysokociśnieniowych gazociągów używanych głównie w ramach dystrybucji lokalnej gazu ziemnego, w celu dostarczenia go odbiorcom, z wyłączeniem dostaw".

41 Mając na względzie te definicje, pojęcie „zdolności" w rozumieniu art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 715/2009 oznacza zdolność sieci przesyłowych gazu do fizycznego przesyłu. Ponadto z żadnego przepisu rozporządzenia nr 715/2009, w którym użyto terminu „zdolność", nie wynika, by ów termin mógł objąć usługi wirtualnego przesyłu.

42 W konsekwencji, jak wskazują Republika Bułgarii oraz rzecznik generalny w pkt 34 swej opinii, pojęcie „maksymalnej zdolności" zawarte w art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 715/2009 dotyczy wyłącznie zdolności sieci przesyłowych gazu do fizycznego przesyłu, z wyłączeniem ewentualnej zdolności wirtualnego przesyłu zapewnionej przez operatora systemu przesyłowego.

43 Owa wykładnia nie pozostaje w sprzeczności ze spoczywającym na operatorach systemu na mocy art. 16 ust. 1 tego rozporządzenia obowiązkiem uwzględnienia „skutecznej eksploatacji sieci", gdy udostępniają oni uczestnikom rynku maksymalną zdolność przesyłu. Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 41 swej opinii, obowiązek ten w rzeczywistości raczej ogranicza niż rozszerza obowiązek udostępnienia maksymalnej zdolności sieci.

44 Ponadto taką wykładnię potwierdza również inny, przewidziany w art. 16 ust. 1 tego rozporządzenia, obowiązek uwzględnienia „integralności systemu".

45 Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia nr 715/2009 „integralność systemu w odniesieniu do sieci przesyłowej, włączając w to niezbędne instalacje przesyłowe, oznacza każdą sytuację, w której ciśnienie i jakość gazu ziemnego pozostaje wewnątrz przedziału, którego dolną i górną granicę określa operator systemu przesyłowego, tak że przesył gazu ziemnego jest zapewniony z technicznego punktu widzenia".

46 Jak wynika z pkt 20 i 23 niniejszego wyroku, zapewnienie zdolności wirtualnego przesyłu gazu jest następstwem mechanizmu kompensacji wniosków o przesył gazu, który nie wymaga fizycznego korzystania z sieci przesyłowej i który w związku z tym nie może zagrozić integralności systemu w rozumieniu tego przepisu.

47 W konsekwencji obowiązek uwzględnienia „integralności systemu" przewidziany w art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 715/2009 odnosi się też do zdolności sieci przesyłowych gazu do fizycznego przesyłu. Obowiązek ten nie wymaga więc od operatora systemu przesyłowego zapewnienia zdolności wirtualnego przesyłu.

48 Z powyższego wynika, że art. 16 ust. 1 tego rozporządzenia dotyczy wyłącznie zdolności sieci przesyłowych gazu do fizycznego przesyłu, tak że nie można wyprowadzić z tego przepisu obowiązku zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu gazu.

49 W trzeciej kolejności, zgodnie z art. 16 ust. 2 lit. b) wspomnianego rozporządzenia operator systemu przesyłowego wdraża i podaje do wiadomości publicznej niedyskryminacyjne i przejrzyste mechanizmy alokacji zdolności, które są zgodne z mechanizmami rynkowymi, w tym z mechanizmami rynków transakcji natychmiastowych i centrów handlu gazem, a jednocześnie zachowują elastyczność i możliwość dostosowywania się do zmieniającej się sytuacji rynkowej.

50 W tym względzie należy zaznaczyć, że przepis ten reguluje mechanizmy alokacji zdolności udostępnionych przez operatorów systemu przesyłowego uczestnikom rynku zgodnie z art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 715/2009. Dlatego też art. 16 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia nie może być interpretowany w ten sposób, że nakłada obowiązek udostępnienia zdolności wykraczający poza obowiązek określony w art. 16 ust. 1 rzeczonego rozporządzenia. Zważywszy, że w pkt 48 niniejszego wyroku wykazano, iż art. 16 ust. 1 tego rozporządzenia nie nakłada na operatorów systemu przesyłowego obowiązku udostępnienia uczestnikom rynku zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu gazu, art. 16 ust. 2 lit. b) nie może być interpretowany w ten sposób, że przewiduje taki obowiązek.

51 Za taką wykładnią treści i ekonomiki art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 1 i art. 16 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 715/2009 przemawiają prace przygotowawcze nad rozporządzeniami nr 1775/2005 i nr 715/2009. Jak wskazał bowiem rzecznik generalny w pkt 42 swej opinii, w owych pracach przygotowawczych nie wspomniano o istnieniu obowiązku zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu gazu. Wynika stąd, że takiego obowiązku nie można wyprowadzić ani z celów rozporządzenia nr 1775/2005, ani z celów rozporządzenia nr 715/2009.

52 Z powyższego wynika, że przepisy art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 1 i art. 16 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 715/2009 nie ustanawiają obowiązku zapewnienia zdolności wirtualnego wstecznego przesyłu gazu.

53 W konsekwencji należy oddalić skargę wniesioną przez Komisję.

W przedmiocie kosztów

54 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Republika Bułgarii wniosła o obciążenie Komisji kosztami postępowania, a Komisja przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Komisja Europejska zostaje obciążona kosztami postępowania.

Podpisy